ریچارد نفیو، طراح تحریم های ایران در کتاب «هنر تحریم» می نویسد: تلاش آمریکا برای کاهش صادرات نفت ایران در سال ۲۰۱۲ و ۲۰۱۳ منجر شد که برخی بخش های غیرنفتی مانند سیمان توسعه یابد. این توسعه کمک کرد ایران از برخی آثار دفعی تحریم های نفتی مصون بماند. بنابراین تحریم هایی که توانایی ایران برای صادرات یک کالا را محدود کرده بود، به توسعه توانایی در کالاهای دیگر انجامید. این جا بالاتر از نشان دادن استقامت، ایران توانسته بود از توفان تحریم بگریزد.

وجه مثبت تحریم برای ایران از نگاه آمریکایی ها

فراز و نشیب فشارهای آمریکا و استقامت ایران به روایت معمار تحریم ها

دشواری های تحریم ایران

بخش دوم

محمد حقگو- در بخش اول پرونده نرم افزار تحریم که روز پنج شنبه از نظر شما گذشت، نگاهی به برخی از بخش های کتاب «هنر تحریم ها، نگاهی از درون میدان» داشتیم. در گزارش امروز، بخش دوم و نهایی این پرونده تقدیم نظر خوانندگان محترم خواهد شد. در این بخش، نویسنده کتاب، با اشاره به راهکارهایی که برای تشدید فشار بر ایران تا قبل از مذاکرات نهایی هسته ای (برجام) توسط آمریکا اعمال شده بود، به راهبردهای مقاومتی ایران در برابر فشارها اشاره کرده است. وی بیان می کند که از نتایج مهم تحریم ها، این بود که اصلاحات اقتصادی که احمدی نژاد در سال های پایانی ریاست جمهوری اش ترسیم کرده بود، مختل شد و آمریکا نیز تلاش کرد در سیدن به این اصلاحات اقتصادی را تا آن جایی که می تواند به تعویق بیندازد و دشوار کند. نوشته های او نشان می دهد که چطور آمریکا اجازه داد با زمینه سازی برای افزایش واردات فناوری های مخابراتی، ارتباط بین مردم ایران برای آن چه وی فهم بهتر از تبعات سخت ایجاد شده برای اقتصاد کشورشان می نامد، افزایش یابد. در نهایت نیز ریچارد نفیو، شش پیشنهاد برای ادامه فشار و تحریم علیه ایران را متذکر می شود. شایان ذکر است که برخی برداشت ها و قضاوت های نویسنده الزاماً مورد تایید نیست و این مطالب صرفاً برای بیان نوع نگاه آمریکایی ها آورده شده اند.

■ **دشواری های تحریم ایران**

نفیو نویسنده کتاب «هنر تحریم، نگاهی از درون میدان» در ادامه روند تاریخی مذاکرات ایران و کشورهای غربی در موضوع برجام، سختی هایی را که فرایند اعمال فشار بر ایران با آن مواجه بود برشمرده و می گوید: نیاز به جمع آوری اطلاعات محرمانه، گرفتن تصمیم برای ادامه قراردادهای بخش خصوصی، تجاری و نیز گاهی قربانی کردن برخی منافع اقتصادی به پای منافع سیاسی از جمله مواردی هستند که در این راه وجود داشتند. وی درباره ایران با بیان این که برای تحریم، تمامی ابعاد مشکلات یادشده وجود داشتند، مشکلات موجود در این راه را خاطرنشان کرد که برخی از آن ها به طور خلاصه به شرح زیر هستند: ۱- تامین کالاها از سوی ایران به صورت مخفیانه و از طریق واسطه ها با استفاده از اقداماتی نظیر تاسیس شرکت های صوری در سراسر دنیا. ۲- وجهه نه چندان بد و نامطلوب ایران در آن زمان در جامعه جهانی به خصوص در میان کشورهای جنبش عدم تعهد که باعث می شد این کشورها، ایران و سیاست هایش را برای خود تهدید ندانند. البته در این زمینه برخی موضع گیری های خصمانه ایران در سال های ۲۰۱۱ و ۲۰۱۲ توانست ریسک و خطر مربوط را بیشتر به دنیا نشان دهد. به عنوان مثال در ماه دسامبر ۲۰۱۱، مقامات ایرانی مواضعی اتخاذ کردند که نشان می داد خواهان بستن تنگه هرمز هستند. هر چند این التهاب چند هفته بعد در نهایت فروکش کرد، اما امکان اعمال فشار بر ایران از این نقطه زمانی به بعد آسان تر شد. ۳- از نظر اقتصادی، ایران در ماه های پایانی سال ۲۰۱۰ وضعیت خوبی به لحاظ درآمدهای نفتی داشت. همچنین ایران یک بازار بالقوه بزرگ قلمداد می شود که ۸۰ میلیون نفر در آن مشتاق درگیر شدن در اقتصاد جهانی هستند. ریچارد نفیو معتقد است اگرچه این موارد به آمریکا اجازه می داد تا جایگاه های مناسبی برای تضعیف ایران به وجود آورد اما باز راضی کردن و هماهنگی بین شرکت های خارجی به خصوص شرکت های ژاپنی، چینی، کره جنوبی و اروپایی برای ترک ایران و متقاعد کردن آن ها از این نظر که شرکت های دیگر نیز باقی نخواهند ماند تا از حضور نداشتن شرکت های رقیب استفاده کنند، یکی از دشواری های موجود بوده است. با این حال، آمریکا توانست پیشرفت هایی را در زمینه تحریم ها به دست آورد و تا سال ۲۰۱۲ (۱۳۹۱) بخش های جدیدی را از جمله نفت، بانک مرکزی، فعالیت های بندری و به خصوص پتروشیمی ایران، مورد تحریم قرار دهد. این تحریم ها در شرایطی اتفاق می افتاد که برخی کشورهای متحد آمریکا همچون ژاپن به تازگی از آثار سونامی سال ۲۰۱۱ و بحران نیروگاه هسته ای فوکوشیما خلاص شده بودند، همچنین آمریکا باید بدون این که بر قیمت های جهانی نفت تاثیر بگذارد، ایران را از درآمدهای خارجی محروم می کرد. در نهایت نیز آمریکا قانون تحریم نفت ایران را به صورت مرحله ای و تدریجی (۱۸۰ روزه) به اجرا گذاشت تا بدین ترتیب آثار سوء تحریم نفت ایران بر متحدین آمریکا و برخی دیگر از کشورهای همسو که از ایران نفت وارد می کردند، کاهش یابد.

■ **موفقیت آمریکا در تعویق طرح تحول اقتصادی**

نفیو در ادامه سخنانش، نتایج این اقدامات را موفق توصیف می کند و می نویسد: اقتصاد ایران با کاهش رشد تولید ناخالص داخلی از ۳ تا ۶/۶ درصد بین سال های ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۲ مواجه شد، نرخ بیکاری و تورم در ایران ۲ رقمی باقی ماند. مهم تر از همه این ها، این مشکلات در کنار تحقق نیافتن انتظارات و شاخص های اقتصادی رخ داد. به عبارت دیگر در زمانی که انتظار می رفت با رشد قیمت نفت، درآمدهای نفتی ایران نیز افزایش قابل توجهی پیدا کند، تحریم ها مانع از تحقق این انتظارات شدند. ریچارد نفیو در این قسمت به طور خاص، به تحت تاثیر قرار گرفتن برنامه اصلاحات اقتصادی (هفت طرح تحول اقتصادی) در اواخر دوره ریاست جمهوری احمدی نژاد پرداخته و با اشاره به متاثر شدن این اصلاحات اقتصادی از مسائل سیاسی داخلی آن روزها نوشته است: از دیگر نتایج تحریم ها، این بود که اصلاحات اقتصادی که احمدی نژاد در سال های پایانی ریاست جمهوری اش ترسیم کرده بود، مختل شد. توقف این اصلاحات در سال ۲۰۱۲ و در نتیجه مشکلات سیاسی داخلی و به سراشیب افتادن اقتصاد ایران که انعطاف این کشور در زمینه برنامه ریزی اقتصادی را از بین می برد، اتفاق افتاد. وی ادامه می دهد: آمریکا تلاش کرد رسیدن به این اصلاحات اقتصادی را تا آن جایی که می تواند به تعویق بیندازد و دشوار کند و این مسئله در آغاز تحریم ها اتفاق بیفتد چرا که می توانست به ایران کمک کند تا وارداتش را کاهش دهد.

■ **روایت نفیو از تاثیر روانی افزایش قیمت مرغ در سال ۹۱**

نویسنده کتاب، به کاهش ارزش پول ملی و در عین حال، گران شدن کالاهای وارداتی در ایران در آن دوران اشاره می کند و می افزاید: با پایین آمدن ارزش پول ملی و گران شدن ارزهای خارجی، عملاً امکان خرید این کالاها از بسیاری از ایرانی ها سلب شد و تنها افراد ثروتمند توانستند از منافع مرتبط بودن ایران به شبکه های بین المللی سود ببرند. بدین ترتیب ارز به طور مداوم از ایران خارج و کالاهای تجملاتی وارد این کشور می شد و بحث نابرابری درآمدی و تورم روز به روز در ایران قوت بیشتری می گرفت. بحران ارزی سال ۲۰۱۲ نیز (افزایش قیمت دلار در سال ۱۳۹۱)، منجر به اعتراضات مردمی شد. نویسنده به برخی حواشی دیگر تحریم های آمریکا اشاره می کند که منجر به گسترش یاس عمومی و تغییر در افکار عمومی و نیز محاسبات دولت ایران شدند. وی با اشاره به افزایش قیمت مرغ در سال ۲۰۱۲ می گوید: آمریکا هیچ گونه تحریمی علیه واردات مرغ ایران وضع نکرده بود. اما قیمت مرغ در سال ۲۰۱۲ (۱۳۹۱) به دلیل تورم ایجاد شده از ناحیه تحریم ها افزایش یافت. اگر چه یک دلیل آن سوء مدیریت اقتصادی در ایران بود، اما منجر به یاس عمومی بیشتر شد. یاسی که حتی در سال های متمادی تحریم های مالی نیز مشاهده نشده بود. این افزایش قیمت، حس معمولی بودن شرایط را که حاکمان ایران به دنبال حفظ آن در افکار عمومی بودند، به شدت تحت تاثیر قرار داد.

■ **چرایی تسهیل فروش فناوری های ارتباطی به ایران**

نویسنده کتاب با اشاره به دو نمونه دیگر از اقدامات مستقیم و غیر مستقیم در ارتباط با تحریم هدفمند ایران می نویسد: آمریکا در رویکرد تحریم های جراحی گونه خود علیه ایران یک گام فراتر رفت و در سال ۲۰۱۳ (۱۳۹۲)، مجموعه سازمان یافته ای از تحریم ها را بر صنعت خودروسازی ایران اعمال کرد تا این کشور توانایی دریافت کمک خارجی در زمینه تولید را نداشته باشد. هدف اصلی این تحریم ها مشاغل حوزه تولید و درآمدهای ناشی از صادرات این بخش بود. به نحوی که بتواند تلاش های ایران برای کاهش اتکا به صادرات نفت و ایجاد اشتغال برای حدود ۵۰۰ هزار نفر در بخش های غیر نفتی را محدود کند. نفیو در عین حال از یک اقدام غیر مستقیم آمریکا برای افزایش احساس درد ناشی از تحریم، به صراحت اشاره کرده است. وی می نویسد: از سوی دیگر و درست همزمان با اعمال همین تحریم ها، آمریکا توانایی شرکت ها و دولت این کشور برای فروش فناوری های مخابراتی به ایران را افزایش داد تا به عموم مردم ایران کمک کند درک درست تری! از تبعات سخت ایجاد شده برای اقتصاد کشورشان داشته باشند و ارتباط میان یکدیگر را افزایش دهند.

■ **فرصت هایی که تحریم برای ایران ایجاد کرد**

ریچارد نفیو در ادامه کتاب «هنر تحریم، نگاهی از درون میدان»، به محورهای استقامت ایران اشاره کرده و نوشته است: ... این کشور اقداماتی را برای مقابله با تحریم ها نشان داد و استقامت خود را در شش شاخص استقامت (که در بخش اول به آن ها اشاره شد)، به نمایش گذاشت. ۱- ایرانی ها تلاش کردند حس حمایت مردمی و دولتی از برنامه هسته ای را به حداکثر ممکن برسانند. اقدامات تبلیغی نیز برای حفظ حمایت عمومی از این حوزه افزایش پیدا کرد. مثلاً در سال ۲۰۰۷، ایران روی پول ملی خود، تصویر تاسیسات هسته ای را چاپ و حتی تلاش کرد برای پاسداشت دستاوردهای هسته ای این کشور، چند روز تعطیل را در تقویم بگنجاند. تبدیل فناوری هسته ای به حق مسلم و عنوان «شهدای ملی» برای قربانیان حملات به دانشمندان هسته ای، از جمله این تلاش ها بود. ۲- ایران تلاش کرد حس عادی بودن وضعیت اقتصادی را در قسمت اعظمی از زمان تحریم ها برای ایجاد یک برنامه اصلاحاتی و آزادسازی اقتصاد و مصون کردن آن در برابر تحریم های خارجی استفاده کرد و دست در همان زمان ایران تلاش می کرد انسجام درونی را از طریق دعوت مردم به اقتصاد مقاومتی و پایان دادن به آثار تحریم ها از طریق دور زدن آن ها افزایش دهد. ۳- تحریم ها همچنین کمک کردند اقتصاد ایران در مسیر مثبتی قرار گیرد. به عنوان مثال، تلاش آمریکا برای کاهش صادرات نفت خام ایران در سال های ۲۰۱۲ و ۲۰۱۳ منجر به این شد که فشار چشمگیری به اقتصاد ایران وارد آید. چرا که صادرات نفت و گاز به عنوان تامین کننده بیش از ۸۱ درصد از تولید ناخالص ملی نقش مهمی در سال ۲۰۱۱ داشت و می توانست هدف جذابی برای تحریم های آمریکا باشد. در عین حال، اعمال فشار تحریم در این حوزه می توانست به توسعه بخش های غیر نفتی ایران به خصوص سیمان نیز بینجامد. همین طور هم شد و این توسعه کمک کرد ایران از برخی آثار دفعی تحریم های نفتی مصون بماند. چه این که دولت تلاش کرد فرصت های جدیدی را در بازار برای محصولات تحریم نشده خود پیدا کند. در نتیجه عملاً ایران توانست حضور خود و کالاهای غیر نفتی اش در این بازارها را به صورت مستقیم بر اثر تحریم ها افزایش دهد. یعنی تحریم هایی که توانایی این کشور برای صادرات یک کالا را محدود کرده بود، به توسعه توانایی ایران در کالاهای دیگر انجامید. پس این جا بالاتر از نشان دادن استقامت، ایران توانسته بود از توفان تحریم ها نیز بگریزد. ۴- در سطح بین المللی و سیاسی ایران تلاش می کرد توانایی و آمادگی اش را برای مقابله با خواسته های خارجی درباره برنامه هسته ای یا محدود کردن آن افزایش دهد.

■ **۶ پیشنهاد برای تداوم فشار به ایران**

نویسنده کتاب در بخش پایانی با اشاره به فرایند رسیدن به توافق هسته ای با کشورهای ۵+۱، شش راهبرد را برای تداوم فشارها برای تغییر رفتار ایران به شرح ذیل ذکر کرده است:

۱- آمریکا باید دوباره اهدافی را برای اعمال فشار به ایران تعریف و گام های بازگشتی حداقلی لازم را برای ایران تعریف کند تا این کشور بتواند با برداشتن این گام ها، فشار تحریم را رفع کند. ۲- تا جایی که ممکن است آمریکا باید میزان آسیب پذیری ایران، منافع اش و تعهد این کشور برای حمایت از تروریسم (به عبارت وی)، بداند. ۳- آمریکا باید سیاستی را تبیین کند که به صورت دقیق و منسجم و با بازدهی بالا، فشار را تنها بر نقاطی که آسیب پذیری ها وجود دارد افزایش دهد. ۴- آمریکا و متحدانش باید اجرای تحریم ها را رصد کنند و به صورت مستمر فرضیات ابتدایی خود درباره استقامت ایران، اثرگذاری درد ناشی از تحریم ها و نوع بهبود را بهره تحریم ها را مورد ارزیابی مجدد قرار دهند. ۵- آمریکا و متحدانش باید به ایران بفهمانند که چه اقداماتی برای رفع درد و فشار انجام شود. ۶- آمریکا و متحدانش باید این احتمال را بپذیرند که فارغ از خوب بودن راهبردهای تحریمی آن ها، این اقدامات ممکن است با شکست مواجه شود.

■ **جمع بندی**

از آن چه در دو بخش اخیر بدان اشاره شد، می توان این نتیجه کلی را گرفت که اولا تحریم گذاری همچون آمریکا، تحریم را به عنوان ابزار اصلی و ثابت در جعبه ابزار تعامل خود با کشورهای دیگر می داند و این امر با اقدامات مقطعی قابل رفع نیست، چنان که در بازه های زمانی و زمینه های مختلف قابل استفاده مجدد است. همچنین در مقابله با این تلاش مستمر تحریم کننده به جای تمایل به سوی اهداف دشمن، آن چه سرنوشت جنگ تحریمی را مشخص خواهد کرد، «هنر استقامت» در ابعاد مختلف آن و به کار گیری روش های مختلف اعم از سنتی و خلاقانه است که در گام آخر می تواند نفع دیپلماتیک را برای کشوری تحت تحریم همچون ایران رقم زند. با این حال این نکته نیز قابل ذکر خواهد بود که بدون ساختن بستر استقامت، شروع از گام آخر یعنی دیپلماسی، الزاماً نتایج مفید و مثبتی را نمی تواند به همراه داشته باشد.

HAVAL
پرفروش‌ترین SUV در بزرگ‌ترین بازار خودرو دنیا
BAHMAN
آغاز فروش هاوال H2
کیفیت، رمز موفقیت

سه سال یا ۱۰۰/۰۰۰ کیلومتر گارانتی
یک سال یا ۲۰/۰۰۰ کیلومتر سرویس دوره ای رایگان
1.5 Turbo 140 hp | NAV | 6AT | Cruise Control | HHC | Sunroof | ESP | 6 Airbags | EPS
ANCAP ★★★★★ | C-NCAP ★★★★★
نشان بالاترین استانداردهای ایمنی
جهت کسب اطلاعات بیشتر در خصوص نحوه خرید به نمایندگی های ویژه بهمن موتور یا به وب سایت www.bahman.ir مراجعه فرمایید.
ضروریست متقاضیان محترم جهت ثبت نام از ساعت ۹ صبح روز دوشنبه ۷ خرداد ماه به سایت فروش اینترنتی گروه بهمن مراجعه نمایند.
سازمان فروش: تهران، کیلومتر ۱۶ بزرگراه فتح (جاده قدیم کرج) | تلفن: ۵۴۶۶۱-۰۲۱ | مرکز ارتباط با مشتریان (CRM): ۴۸۰۲۷-۰۲۱
نمایندگی های ویژه بهمن موتور